

Số: 160/KH-UBND

Trung Sơn, ngày 02 tháng 4 năm 2021

KẾ HOẠCH

Ngăn chặn và phòng, chống bệnh viêm da nổi cục trên trâu, bò

Thực hiện Kế hoạch số 53/KH-UBND ngày 23/3/2021 của UBND huyện A Lưới về việc ngăn chặn và phòng, chống bệnh viêm da nổi cục (VDNC) trên trâu, bò.

Để chủ động ngăn chặn và phòng, chống bệnh VDNC trên trâu, bò, UBND xã ban hành Kế hoạch ngăn chặn và phòng, chống bệnh VDNC trên địa bàn huyện như sau:

I. THÔNG TIN TÓM TẮT VỀ BỆNH VDNC

1. Đặc điểm của bệnh

Bệnh VDNC (tên tiếng Anh là Lumpy Skin Disease, viết tắt là LSD) là bệnh truyền nhiễm do vi rút thuộc họ *Poxviridae* gây ra trên trâu, bò. Vi rút này không gây bệnh trên người. Bệnh lây truyền chủ yếu qua côn trùng đốt như muỗi, ruồi, ve; tiếp xúc giữa gia súc bệnh và gia súc khỏe mạnh; bệnh cũng có thể lây truyền do vận chuyển trâu, bò mang mầm bệnh, sử dụng chung máng uống, khu vực cho ăn, sữa, tinh dịch; thời gian ủ bệnh trung bình khoảng 4-14 ngày. Tỷ lệ trâu, bò mắc bệnh khoảng 10-20%; tỷ lệ chết khoảng 1-5%; triệu chứng chính của bệnh bao gồm: sốt cao (có thể trên 41°C), bỏ ăn, giảm tiết sữa, da và niêm mạc nổi những nốt sần có đường kính khoảng 2-5cm, đặc biệt là ở vùng da cổ, đầu, bầu vú, cơ quan sinh dục và vùng đáy chậu; các biện pháp phòng, chống bệnh chính bao gồm chủ động theo dõi, giám sát để kịp thời phát hiện sớm các trường hợp trâu, bò mắc bệnh, tiêu hủy trâu, bò mắc bệnh và tiêm phòng cho trâu, bò.

2. Tình hình dịch bệnh trên thế giới và Việt Nam

Bệnh VDNC lần đầu tiên được phát hiện và mô tả tại Zambia vào năm 1929, sau đó dịch bệnh đã lây lan và lưu hành ở hầu khắp các Châu lục. Đến nay, bệnh VDNC là dịch bệnh địa phương tại hầu hết các nước Châu Phi. Từ năm 2012, bệnh đã lây lan nhanh sang khu vực Trung Đông, Đông Nam Châu Âu, Ban-căng, biên giới Á - Âu, Nga và Kazakhstan. Bệnh VDNC đã xảy ra trên diện rộng tại Thổ Nhĩ Kỳ, khi có tới 131 ổ dịch được ghi nhận trong năm 2019.

Tại Trung Quốc, ổ dịch đầu tiên được ghi nhận vào tháng 8/2019 tại khu vực Tân Cương, tháng 7/2020 tại tỉnh Quảng Tây đã ghi nhận 5 ổ dịch bệnh

VDNC (chi cách tỉnh Cao Bằng khoảng 200 km); tính đến ngày 13/9/2020, tổng số đã phát hiện 14 ổ dịch bệnh VDNC tại nước này.

Tại Việt Nam dịch bệnh VDNC trên trâu, bò lần đầu tiên xuất hiện từ tháng 10/2020 đến ngày 25/02/2021 đã xảy ra tại 163 xã, 65 huyện của 18 tỉnh với tổng số gia súc mắc bệnh là 2.240 con, số gia súc đã tiêu hủy 267 con, tại huyện A Lưới đến ngày 15/3/2021 chưa phát hiện có gia súc mắc bệnh.

II. TÍNH CẤP THIẾT

Nguy cơ bệnh VDNC tiếp tục lây lan nhanh, rộng ở trong nước và xâm nhập vào tỉnh Thừa Thiên Huế là rất cao do: Bệnh lần đầu tiên xuất hiện và Việt Nam chưa có vắc xin phòng bệnh (Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đang hỗ trợ các doanh nghiệp nhập khẩu và tiêm phòng thử nghiệm vắc xin ở một số tỉnh); dịch bệnh lây lan nhanh do các véc tơ truyền bệnh (gồm ruồi, muỗi, ve, mòng hút máu, truyền bệnh,...); việc chăn nuôi trâu, bò thiếu an toàn sinh học, chủ yếu chăn thả chung trên các bãi chăn còn phổ biến; nhu cầu vận chuyển, giết mổ trâu, bò ngày càng tăng; thời tiết thay đổi thất thường; điều kiện chăn nuôi của các hộ còn hạn chế, khó áp dụng các biện pháp để chủ động phòng bệnh.

III. MỤC TIÊU

1. Chủ động ngăn chặn, giám sát phát hiện sớm, sẵn sàng ứng phó kịp thời và hiệu quả với bệnh VDNC.

2. Xử lý kịp thời ổ dịch khi mới phát hiện, không để lây lan, hạn chế tối đa thiệt hại do bệnh gây ra trên địa bàn huyện.

3. Thời gian triển khai tiêm phòng:

- Từ ngày 30/3/2020 đến 20/4/2020: Tiêm đại trà vắc xin đại chó và bổ sung vắc xin khác.

Thời gia thực hiện tiêm phòng cụ thể sau đây:

Thôn A Đeeng Par Lieng 1: Từ ngày 5/4 đến 7/4/2021.

Thôn A Đeeng Par Lieng 2: Từ ngày 8/4 đến 10/4/2021.

Thôn Đụt- Lê Triêng 02: Từ ngày 11/4 đến 13/4/2021.

Thôn A Niêng – Lê Triêng 01: Từ ngày 14/4 đến 16/4/2021.

Thôn Ta ay – Ta: Từ ngày 17/2 đến 20/4/2021.

IV. CÁC TÌNH HUỐNG VÀ GIẢI PHÁP

1. Tình huống 1: Khi chưa phát hiện bệnh VDNC

1.1. Mục tiêu cụ thể:

Giảm thiểu nguy cơ xâm nhiễm bệnh VDNC vào huyện, đồng thời phát hiện, xử lý kịp thời nếu vi rút xâm nhập vào địa bàn.

1.2. Giải pháp

1.2.1. Công tác chỉ đạo

- Tiếp tục chỉ đạo thực hiện các nội dung phòng, chống dịch bệnh VDNC theo Luật Thú y, Công điện số 7575/CD-BNN-TY ngày 31/10/2020, Chỉ thị số 8634/CT-BNN-TY ngày 09/12/2020 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Công điện số 21/CD-UBND ngày 10/11/2020 của UBND tỉnh, Kế hoạch số 68/KH-UBND ngày 04/3/2021 của UBND tỉnh và Kế hoạch này.

- Thành lập các đoàn kiểm tra, đôn đốc các địa phương nhất là các địa phương có nguy cơ cao, các địa phương có tổng đàn trâu, bò lớn, các địa phương có nhiều khách du lịch.

1.2.2. Công tác kiểm soát vận chuyển

- Nghiêm cấm mọi hình thức vận chuyển, buôn bán, giết mổ, tiêu thụ trâu, bò, sản phẩm của trâu, bò nhập lậu, nghi nhập lậu, không rõ nguồn gốc.

- Tập trung ngăn chặn, kịp thời phát hiện những trường hợp vi phạm trong kinh doanh, vận chuyển, giết mổ trâu, bò và các sản phẩm từ trâu, bò; khi phát hiện thực hiện tiêu hủy đối với các loại trâu, bò, sản phẩm của trâu, bò nhập lậu, nghi nhập lậu, vận chuyển trái phép vào huyện.

- Tổ chức kiểm soát, giám sát các phương tiện giao thông đường bộ, đường thủy và khách du lịch từ các địa phương đã và đang có dịch bệnh mang trâu bò, sản phẩm trâu, bò vào huyện.

1.2.3. Công tác quản lý chăn nuôi trâu, bò

- Tăng cường chỉ đạo, hướng dẫn chủ nuôi thực hiện chăn nuôi an toàn sinh học, thực hành chăn nuôi tốt; khuyến khích các trang trại, gia trại chăn nuôi xây dựng cơ sở an toàn dịch bệnh.

- Tuyên truyền, hỗ trợ người chăn nuôi trâu, bò tự bảo vệ đàn trâu bò bằng việc sử dụng con giống an toàn; quản lý chặt chẽ việc xuất nhập động vật, phương tiện, dụng cụ... ra vào khu vực chăn nuôi; thực hiện tiêm phòng đầy đủ các loại vắc xin cho trâu, bò, đặc biệt là vắc xin phòng bệnh VDNC khi có chỉ đạo từ chính quyền; thực hiện vệ sinh, tiêu độc bằng hóa chất thường xuyên; dùng thuốc diệt côn trùng, ruồi muỗi, ve, mòng...; theo dõi, giám sát lâm sàng để phát hiện sớm dịch bệnh và thông tin cho cơ quan thú y nơi gần nhất để xử lý kịp thời.

- Tổ chức rà soát, thống kê toàn bộ các hộ chăn nuôi trâu, bò và số lượng trâu, bò trên địa bàn để quản lý và giám sát dịch bệnh.

1.2.4. Công tác tiêu độc khử trùng

Thường xuyên tổ chức triển khai vệ sinh tiêu độc khử trùng tại những nơi nguy cơ cao, các ổ dịch cũ, các khu vực chăn nuôi, các chợ, điểm buôn bán, giết mổ trâu, bò và các sản phẩm của trâu, bò bằng vôi bột hoặc hóa chất; hàng ngày thực hiện vệ sinh, khử trùng tiêu độc sau mỗi buổi họp chợ, mỗi ca giết mổ trâu, bò; huy động nguồn lực của địa phương và của người dân để mua hóa chất, vôi bột,... dùng thuốc tiêu diệt côn trùng, ruồi muỗi, ve, mòng... là vật chủ trung gian mang mầm bệnh truyền lây.

1.2.5. Công tác tiêm phòng

- Thống kê, rà soát tổng đàn trâu, bò và tổng đàn trâu bò nguy cơ ở từng địa phương để chuẩn bị cho công tác tiêm phòng.

- Tiêm vắc xin phòng bệnh VDNC cho đàn trâu, bò (khi có vắc xin) theo hướng dẫn của Cục Thú y.

1.2.6. Công tác chủ động giám sát và cảnh báo dịch bệnh

- Tăng cường năng lực chẩn đoán, giám sát, điều tra ổ dịch và ứng phó với dịch bệnh của lực lượng thú y trên địa bàn huyện; chuẩn bị đầy đủ các trang thiết bị, dụng cụ, nguyên vật liệu cần thiết cho việc tổ chức giám sát, điều tra ổ dịch và lấy mẫu gửi xét nghiệm bệnh.

- Hướng dẫn người chăn nuôi, thú y cơ sở tăng cường theo dõi, giám sát đàn trâu, bò; nếu phát hiện trâu, bò bệnh, nghi mắc bệnh chết do bệnh VDNC cần thông báo với cơ quan thú y gần nhất để lấy mẫu (trước khi xử lý tiêu hủy theo quy định) gửi chẩn đoán, xét nghiệm bệnh.

- Tổ chức lấy mẫu xét nghiệm đối với trâu bò, sản phẩm của trâu, bò nhập lậu, nghi nhập lậu, bị bệnh, nghi bị bệnh, (bao gồm cả các sản phẩm thịt trâu, bò đông lạnh, thịt trâu, bò tươi,...) tại các cơ sở giết mổ hoặc trong quá trình vận chuyển.

- Hàng tháng, tổ chức giám sát định kỳ ở các vùng có nguy cơ, có mật độ chăn nuôi trâu, bò cao...

1.2.7. Công tác truyền thông nguy cơ và tập huấn

- Theo dõi diễn biến tình hình dịch bệnh trong nước để kịp thời cung cấp thông tin cho các cơ quan truyền thông tuyên truyền, đưa tin về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng, chống bệnh VDNC.

- Tổ chức thông tin, tuyên truyền phổ biến rộng rãi đến người chăn nuôi về sự nguy hiểm, đường lây lan, các biện pháp chủ động phòng, chống bệnh VDNC để tự bảo vệ đàn trâu, bò của mình.

- Phối hợp Chi cục thú y tổ chức tập huấn cho đội ngũ cán bộ thú y từ huyện đến cơ sở về các biện pháp phòng, chống và biện pháp xử lý khi phát hiện gia súc mắc bệnh. Tập huấn về chăn nuôi an toàn sinh học và phòng, chống bệnh cho hộ chăn nuôi trâu, bò quy mô lớn trên địa bàn huyện.

2. Tình huống 2: Khi phát hiện ổ dịch bệnh VDNC trên địa bàn huyện

2.1. Mục tiêu cụ thể

Giảm thiểu nguy cơ vi rút nhân lên và phát tán rộng; khống chế bệnh dịch nhanh, gọn, hiệu quả.

2.2. Giải pháp

2.2.1. Thực hiện tiêu hủy trâu, bò, sản phẩm trâu, bò bị bệnh, nghi bị bệnh VDNC

- Khi có thông tin nghi ngờ dịch bệnh, khẩn trương kiểm tra, xác minh, lấy mẫu bệnh phẩm gửi xét nghiệm tác nhân gây bệnh và tiến hành đồng thời các giải pháp khống chế.

- Khi có kết quả xét nghiệm khẳng định dương tính với bệnh VDNC thực hiện tiêu hủy bắt buộc. Phạm vi, thời gian và kỹ thuật tiêu hủy bắt buộc theo quy định tại Thông tư số 07/2016/TT-BNNPTNT ngày 31/5/2016 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn quy định về phòng, chống dịch bệnh động vật trên cạn.

- Hỗ trợ tài chính cho người chăn nuôi có trâu, bò buộc phải tiêu hủy theo quy định.

2.2.2. Công bố dịch và khoanh vùng ổ dịch

- Khi đủ điều kiện theo Luật Thú y, thực hiện công bố dịch bệnh theo quy định theo Điều 26, Luật Thú y (sau khi Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn bổ sung bệnh VDNC vào danh mục các bệnh phải công bố dịch).

- Khoanh vùng ổ dịch, vùng bị dịch uy hiếp, vùng đệm để áp dụng các giải pháp hành chính, kỹ thuật cụ thể, phù hợp cho từng vùng tại Điều 27,28,29,30, Luật Thú y.

2.2.3. Thực hiện tạm dừng vận chuyển trâu, bò và các sản phẩm trâu, bò

- Nghiêm cấm vận chuyển trâu, bò và các sản phẩm trâu, bò ra vào vùng dịch; đối với các vùng uy hiếp, vùng đệm nếu trâu, bò xét nghiệm âm tính với bệnh VDNC thì được phép vận chuyển ra ngoài dưới sự giám sát của cơ quan có thẩm quyền của địa phương.

- Không vận chuyển trâu, bò và trâu, bò giống từ bên ngoài vào trong vùng bị dịch uy hiếp để nuôi khi chưa có hướng dẫn của cơ quan quản lý chuyên ngành Thú y.

2.2.4. Công tác quản lý chăn nuôi trâu, bò

- Tại các cơ sở chăn nuôi chưa có bệnh VDNC thực hiện nghiêm việc chăn nuôi an toàn sinh học; quản lý chặt chẽ các yếu tố như: phương tiện, con người, côn trùng, động vật ra vào khu vực chăn nuôi... Tạm thời không tái đàn, không nhập mới trâu, bò về nuôi nếu ở trong vùng dịch, vùng bị dịch uy hiếp, vùng đệm.

- Thực hiện vệ sinh, tiêu độc bằng các loại hóa chất và dùng thuốc tiêu diệt côn trùng, ruồi muỗi, ve, mòng,...hàng ngày trong vòng 21 ngày.

- Tăng cường chăm sóc nuôi dưỡng để nâng cao sức đề kháng cho trâu, bò và tiêm phòng đầy đủ các loại vắc xin để tạo miễn dịch chủ động đối với các loại dịch bệnh truyền nhiễm thông thường.

- Thường xuyên theo dõi lâm sàng đàn trâu, bò, lượng thức ăn tiêu thụ; kịp thời thông tin, báo cáo khi phát hiện dấu hiệu dịch bệnh xảy ra để có biện pháp ngăn chặn kịp thời.

- Tổ chức rà soát, thống kê toàn bộ các hộ chăn nuôi trâu, bò và số lượng trâu, bò trên địa bàn đặc biệt ở vùng dịch, vùng uy hiếp, vùng đệm và vùng nguy cơ cao để quản lý và giám sát.

2.2.5. Công tác tiêm phòng

Tiêm vắc xin phòng bệnh VDNC cho đàn trâu, bò để khoanh vùng, bao vây ổ dịch ở các vùng có dịch, vùng uy hiếp, vùng đệm và khu vực có nguy cơ cao theo hướng dẫn của Cục Thú y.

2.2.6. Công tác giám sát và cảnh báo dịch bệnh

- Thực hiện như ở mục 1.2.6 (tình huống 1) nhưng ở mức độ cao hơn, tần suất nhiều hơn. Đặc biệt giám sát tại các hộ chăn nuôi trong vùng dịch, vùng bị dịch uy hiếp và vùng đệm nhằm phát hiện sớm, xử lý kịp thời không để dịch lây lan ra diện rộng nhằm hạn chế thấp nhất thiệt hại do dịch bệnh xảy ra.

- nắm chắc tình hình dịch, phân tích điều tra ổ dịch, các yếu tố nguy cơ để cảnh báo, hướng dẫn, chỉ đạo các ngành, các cấp và người dân thực hiện đồng bộ các giải pháp khống chế dịch bệnh.

2.2.7. Công tác truyền thông nguy cơ

- Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn là cơ quan thông tin chính thức về các ca bệnh, tình hình bệnh VDNC địa bàn huyện.

- Hằng ngày cập nhật thông tin về tình hình dịch bệnh trong nước, trong tỉnh, huyện để thông báo diễn biến, tình hình dịch trên các phương tiện thông tin đại chúng, các trang điện tử.

- Tổ chức thông tin, tuyên truyền phổ biến rộng rãi đến Thú y cơ sở, người chăn nuôi và toàn dân về bệnh VDNC kịp thời. Trong đó, Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp cung cấp thông tin cho các cơ quan truyền thông để tuyên truyền, đưa tin về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng, chống dịch bệnh.

Trên đây là Kế hoạch ngăn chặn và phòng, chống bệnh viêm da nổi cục trên trâu, bò trên địa bàn xã, UBND xã Trung Sơn yêu cầu các ban, ngành, cấp thôn, bản liên quan nghiêm túc triển khai thực hiện. Trong quá trình tổ chức triển khai thực hiện, nếu có khó khăn, vướng mắc, vấn đề phát sinh và vượt thẩm quyền, đề nghị các đơn vị phản ánh về UBND xã Trung Sơn để tổng hợp, báo cáo Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện xem xét, giải quyết theo quy định./.

Nơi nhận:

- Các đơn vị thôn;
- Lưu: VT, NN.

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
CHỦ TỊCH**